

OBJEŻDŻAĆ (26) *vb impf*

o oraz a jasne; e (1) *Mqcz*, é (1) *SarnStat*.

inf objeżdżać (5). ◇ *praes 1 sg* objeżdżam (5). ◇ *3 pl* objeżdżają (4). ◇ *praet 3 sg m* objeżdżał (5). ◇ *fut 3 sg m* objeżdżać będzie (1). ◇ *con 3 sg m* by objeżdżał (1). ◇ *3 pl subst* by objeżdżały (1). ◇ *part praes act* objeżdżając (4).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVII* (z *Cn*) – *XVIII w.*

1. *Bywać, jeździć tu i tam; obequitare* *Modrz, Calep; circumire, frequentare, obire* *Modrz; circumequitare, circuncursare, perequitare* *Calep; circumspicere, peragrare, perlustrare, perspicere, spatari, volitare* *Cn* [w tym: *co* (11), *kogo* (2)] (17) : *BierRozm* 23; *Theody Ionátás* przeprowadził się za rzekę/ obieżdżał [!] miastą [*perambulabat trans flumen et in urbibus*] *BibRadz* 1.*Mach* 11/60; *BielKron* 360v, 396v; *GórnDworz* Q4; *Widziałem* ja sam *Ieronimá Lafkiego/ Woiewodę Sirádzkiego/ wielce mądre⁸⁰ Páná/ á wielkiey sławy mężá y waleczniká/ gdy huffy fwe iuz íprawione obieżdżał [acies suas [...] obequitaret]* *ModrzBaz* 115v, 22; *SkarŻyw* 357; *Marszewski* *Podsędek Kaliski* obieżdżając domy slacheckie idem *erepat* *Dochodzi* mię yz wielu innych stron *ActReg* 70; *Calep* 197a, b, [713]a, 778b.

W połączeniu szeregowym (1): *ofohy ná to obráne/ áby obieżdżały/ oględowały/ y ípifowały máiętności [obire, inspicere et conscribere possessiones] á dochody wżytkich* *ModrzBaz* 120.

W charakterystycznych połączeniach: objeżdżać huffy, krainy, miejsca, powiaty, wojsko (2); *często objeżdżać, wszędzie.*

Zwrot: »objeżdżać w koło« [*szyk zmienny*] (3): *objeżdżáią wżytek świat w koło ludzie Krześcijánicy zwłázczá* *Kupcy z Luzytániey/ á nie fłycháli nigdziey o tych czyrwonych żydziech. BielKron* 465v; [*Król*] *záprawdę y toć wczyni/ że wżytkie powiáty ktore zowiemy Woiewodztwy/ w koło obieżdżać [in orbem circumeat]/ á w nich pewnych czáfów przemiefzkáwác będzie. ModrzBaz* 20v; *StryjKron* 702.

2. *Jadąc okrżać, wymijać [co]* (3) : *Byś miał obieżdżać co raz one łtoki/ Z ktorych tám krzywe biorą się potoki/ Abo żebyś miał co raz czekać lodu/ Lub łzukác brodu. KlonFlis* C3v.

W połączeniu szeregowym (1): *miáftá które fą zá Lwowem [...] nie máią dáléy z kupiámi ieżdżić/ iedno do Lwowa: áni máią indzie omiiác/ áni przeieżdżać/ álbo obieżdżać ad loca anteriora* *SarnStat* 1047.

Zwrot: »barzo daleko objeżdżać« (1): *Portugálczyzy álbo ini z záchodnich kráin mogą żeglowác morzem wielkim do Indyey/ álbo ná wřhod fłóncá/ ácz bárzo dáleko obieżdżać ná południe* *BielKron* 455.

3. *Jeżdżąc na koniu poskramiać go, ujeżdżać; domare* *Calep, Cn; domitare* *Cn* [w tym: *co* (4)] (5) : *Domo – Skrocám, dzikiegocznie [!] fwoiskim, vřkramian [!], obieżdżam. Calep* 339b.

Zwrot: »objeżdżać konie, źrzebce« [*szyk zmienny*] (2:2): *GliczKsiąż* I8v; *Oni też rozboynicy [...] Wierz mi że tám łzalone źrzebce obieżdżáią/ A bárzo lie więc rzadko ná nich ofiadáią. RejWiz* 163; *Mqcz* 365b; *ci ktoryzy obieżdżáią konie/ y ku gotowości ie ćwiczą/ nie odeymuią im biegu/ áni łkakánia* *GórnDworz* Ff7v.

Szereg: »osiadać i (a) objeżdżać« [*szyk 1:1*] (2): *Dobrzeć czynią oni gořpodarze/ ktoryzy podczas we dwu lat/ podczas we trzech ofiadáyą y obyездżáyą źrzebce* *GliczKsiąż* I8v; *RejWiz* 163.

4. *Jeździć konno, przejeżdżać się na koniu [na czym] (1) :*

Szereg: »objeżdżać a toczyć« (1): dzyecyę [...] nyema też wten czás ni ápetytu/ áni vmyflu ná náukę/ yedno ná igry yákýe. Wyęcey mu myfl o koniku/ ná ktoremby vczyniwflsy go łoby z lafki/ obyездzał á toczył/ niź kyedy o łáćinye *GliczKsiqż* I5v.

Synonimy: 1. przebywać; 2. omijać; 3. obracać.

Formacje współrdzenne cf JECHAĆ.

*Cf **OBJEŹDŹANIE***